

5. Se va indica, în limita posibilităților, existența traducerilor în limba română din sec. XVI—XIX.

O atare lucrare, menită a fi un instrument de studiu și totodată un tablou sinoptic al culturii bizantine și vechi slave în circulația lor pe teritoriul românesc, va confirma strălucit imaginea schițată de Ioan Bogdan acum trei sferturi de veac. Ca să vedem în ce măsură inventarul complet al titlurilor poate măsura intensitatea efortului de traducere și asimilare a culturii bizantine de către slavi, precum și procesul de asimilare a produselor sud-slave de către români, vom menționa că cel mai mare orator bizantin, Ioan Gură de Aur, este reprezentat în manuscrisele descrise în primul volum al catalogului prof. P. P. Panaitescu cu 330 de titluri, toate în manuscrise copiate în Țările Române. Ele aparțin celor mai importante opere ale acestui scriitor. Concluzii similare se impun și pentru ceilalți autori bizantini.

Considerăm deci că, pe drumul deschis de Ioan Bogdan și în spiritul în care a înțeles sarcinile disciplinei științifice denumite « filologie slavo-română », slavisticii românești actuale îi revine ca o sarcină de mare însemnătate alcătuirea *Repertoriului autorilor și scrierilor bizantine și slave din manuscrisele slavo-române*. Asociația Slaviștilor, care a inițiat două mari lucrări, *Catalogul manuscriselor slave de pe teritoriul României* și *Dicționarul slavonei românești*, este fără îndoială indicată să-și asume o asemenea sarcină. Ducerea ei la bun sfârșit ar dota slavistica românească și cea internațională cu o lucrare fără precedent, iar pe cercetătorii vechii culturi românești cu un instrument de lucru indispensabil, capabil să dea o imagine mai bogată despre destinele spirituale ale poporului român în evul mediu și la începutul epocii moderne, imagine pe care întemeietorul slavisticii românești a întrevăzut-o și a anticipat-o, arătând totodată calea de urmat spre a o face vizibilă tuturor¹.

ВИЗАНТИЙСКАЯ И СЛАВЯНСКАЯ ЛИТЕРАТУРА В ДРЕВНЕЙ РУМЫНСКОЙ КУЛЬТУРЕ

(Резюме)

Иоан Богдан, основоположник румынской славистики, наряду с трансильванским филологом Тимотеом Чипариу (1805—1887) и великим литератором и ученым Б. П. Хашдеу (1838—1907), является и зачинателем научных изучений древней румынской культуры. Его вклад в дело изучения румынской культуры XIV—XVI вв. был и остается значительным. Его соображения методологического характера, встречаемые в предисловиях к изданиям хроник, а также их конкретный анализ, способствовали дальнейшему исследованию этой эпохи.

Авторы статьи выделяют один из аспектов деятельности Иоана Богдана как исследователя древней румынской культуры: его компетентный анализ славяно-румынских сборников, точная идентификация авторов произведений — византийцев или славян. Являясь прекрасным знатоком греческого и латинского языков, хорошо

¹ Între cercetările pregătitoare din care a ieșit și proiectul expus aici, autorii comunicării de față își permit să citeze următoarele: D. Fecioru, *Bibliografia traducerilor românești din literatura patristică*, vol. I, București, 1937; același, *Manuscrisele de la Neamtu. Traduceri din Sfinții Părinți și din scriitorii bisericești*, în « Studii Teologice », an. IV, 1952, nr. 78, p. 459—487; același, *Catalogul manuscriselor românești din Biblioteca Patriarhiei române*, în « Studii Teologice », nr. 5—6 din 1959 și în continuare pînă azi. Dan Zamfirescu, *Manuscrise slave cu traduceri din Sf. Simion Noul Teolog*, în « Ortodoxia », an. XI, 1959, p. 535—566. În prezent D. Fecioru a fișat, în vederea repertoriului anunțat, întreg volumul I din catalogul prof. P. P. Panaitescu.